

Naš denarni zavod.

Geslo: Kar plodonosno naložim,
v pomoč le sebi podarim.

Hranilnica in posojilnica Učiteljskega konvikta v Ljubljani, registrirana zadruga z omejenim jamstvom

Vplačuje in izplačuje se vsak četrtek od 11.—12. ure dopoldne in vsako soboto od 5.—7. ure zvečer ali pa vsak dan potem poštne nakaznice ali c. kr. poštne hranilnice (čekovni račun št. 866.312). Za drugače storjena vplačila zadruga ni odgovorna.

Sprejem hranilnih vlog po 4-32% o. o. oddaja posojil na osebni kredit po določenih rokih vračevanja (glej spodaj) proti zadostni varnosti. Za tako velja: vsaj eden dober porok in plačnik, zastava premičnin, zemljiše in vknjiženih terjatev, predzastava na plačo ali penzijo.

Prošnje za posojila brezplačno proti vpošiljatelj 20 h v poštinih znamkah za frankaturo. Tudi prošnjam za posojila naj se priloži poštna znamka za 20 h za dopošiljatev rešitve.

Vsakih 100 K posojila (dva pasivna deleža) se vrača po načinu:

A	v 12 mesečnih rokih, in sicer 11 rokov à 9 K — h, 12. rok 4 K 73 h
B	" 18 " " " 17 " " 6 " — " 18. " 3 " 56 "
C	" 24 " " " 23 " " 4 " 50 " 24. " 4 " — "
D	" 38 " " " 37 " " 3 " — " 35. " — " 66 "
E	" 46 " " " 45 " " 2 " 50 " 46. " 1 " 81 "
F	" 60 " " " 59 " " 2 " — " 60. " — " 70 "
G	" 70 " " " 69 " " 1 " 75 " 70. " 1 " 42 "
H	" 85 " " " 84 " " 1 " 50 " 85. " 1 " 26 "

Zadružni lokal je v Ljubljani, Komenskega ulice št. 17.

Pravkar je izšla

druga in pomnožena izdaja knjige

Učne slike iz nazornega nauka za I. in II. razred.

Priredil Anton Maier.

Cena 2 K 50 h, po pošti 2 K 70 h.

Dobiva se v založništvu

L. Schwentnerja v Ljubljani

Prešernove ulice šte. 3.

Upravništvo „Zvončka“

proda več lepih

klišeejev po nizki ceni.

Upravništvo „ZVONČKA“

Ljubljana, Rimska cesta št. 7.

S kakšnimi težavami sem se moral boriti.

Spisal Ivan Lapajne.*)

Z mešanim čuvstvom sem nastopil l. 1878. službo v Krškem. Rad sem bil prišel na meščansko šolo, a nerad na nemško zlasti nerad na tako nemško šolo, kjer so sami slovenski otroci, nevedši nemškega jezika. Teško je tudi značajnemu človeku take šole zagovarjati; teško je zoper svoje prepričanje in zoper zdrava pedagoška načela govoriti z otroki v jeziku, katerega oni ne razumejo. Saj se pravi to, prazno slamo mlatiti in bob v steno metati. — Ali človek stori marsikaj zaradi ljubega kruhka, kar bi sicer opustil. Pa človek mora večkrat sam kakošno malo napako storiti, ker bi sicer drugi isto napako še z večjem veseljem storili. Ako namreč ne bi bil jaz za ravnateljsko službo v Krškem prošil, bi jo bil gotovo dobil kakšen Nemeec; zakaj takšnega moža so si najmerodajniši člani okrajnega šolskega sveta želeli. Bil bi Nemeec ali nemškutar gotovo tudi povolji uradništvu in meščanstvu v Krškem, ki je bilo takrat še precej nemškega mišljenja. Da nisem s posebnim veseljem nastopil službe v Krškem, temu vzrok je bila skrb za lastno bodočnost. V Ljutomeru sem bil definitiven kot učitelj in kot nadučitelj; v Krškem sem dobil učiteljsko službo pač stalno, ravnateljsko mesto pa le začasno. Zato sem se vedno bal, reki: Ali postanem kdaj stalni ravnatelj, stalni ravnatelj kot Slovenec na nemški šoli? Ta bojazen z ozirom na narodnost in politično prepričanje je bila opravičena. Še bolj je bil moj strah opravičen z ozirom na slabi šolski obisk. Vedel sem dobro najprej, da učencev ne bo. Odkod pa tudi dobiti sredi Slovencev otroke za nemško šolo!? Pa ne gledé na to so bile še druge zapreke. Šolska občina Krško je tako majhna, da je imela takrat in ima še dandanes le okroglo 100 za šolo godnih dečkov. Teh je komaj dosti za ljudsko šolo. Kje jih dobiti za meščansko šolo? Ali iz okraja? Kako, ko so bile takrat vse šole v okraju največ le slovenske enorazrednice? Ljutomera ne bi bil jaz nikoli zapustil, ako bi bil takrat imel kaj nade, da se ondi ustanovi kdaj slovenska meščanska šola. Toda to pravice so imeli takrat že in imajo še dandanes le v Gradcu, od koder je pihala takrat hladna sapica, danes pa piše celo mrzel veter na Slovence. — Ker tega upanja nisem imel, sem se bil nerad in s težkim srcem odločil, da sem prošil l. 1878. za službo ravnatelja na novo ustanovljeni meščanski šoli v Krškem, kjer se je pričelo zame resno življenje, dočim je bilo do takrat, posebno v Ljutomeru, vse le nekako „poetično“. — Na Kranjskem je bil deželni zbor šole l. 1873. (druge dežele poprej) izdelal šolske zakone o stvarnih šolskih zadevah. Ta zakon se je za meščanske šole ugodno glasil, ko je veleval in še veleva, da mora sleherni šolski okraj imeti vsaj eno meščansko šolo. Pri tem zakonu je tudi deloval v zbornici krški bogatin Martin Hočevar. To je bil blag mož, mož slovenske korenine, mož, ki se je prvotno slovensko pisal in ki prvotno ni bil Slovencev nenaklonjen. Kako bi bil sicer postal ustanovni ud „Slovenske Maticе“ v dobi, ko se je bilo to društvo komaj ustanovilo, v dobi, ko je bilo uradništvo, s katerim je Hočevar obdeval in od katerega je imel koristi, še nemško in nemško misleče?! Hočevar je vzel Kranjski šolski zakon resno, čez vse resno. Ta postava pa veleva, da mora vsak šolski okraj imeti najmanj eno meščansko šolo. Ker je bil mož velik šolski prijatelj — v Krškem so ga kar šolskega očeta imenovali — se je bil odločil, da postavi v Krškem na svoje stroške šolsko poslopje za 4 razredno ljudsko in 3 razredno meščansko šolo. To je storil v letih 1875.** in 1877., kar ga je stalo okroglo 100.000 gld.,

*) V „Slovenski zadrugi“ sem priobčeval pod naslovom „Iz polpreteklega časa — spomini slovenskega šolnika in posojilničarja“ svoje dogodke na šolskem polju in v javnem življenju v letih 1866—1869 (kot dijak in učiteljski pripravnik), 1869—1871 (kot učitelj v Idriji) in 1871—1878 (kot nadučitelj v Ljutomeru) Pod tem naslovom nameravam pa v „Uč. Tov.“ pisati o dogodkih v letih 1878—1906 (kot ravnatelj meščanske šole v Krškem).

**) Leta 1873. je bil na Dunaju (na borzi) tako imenovani „krach“ t. j. velik finančni polom, pri katerem je bilo mnogo bogatinov, ki so bili z borzo v zvezi, uničenih. Hočevar je tudi bil v tej zvezi. Po svoji previdnosti pa ni bil nič izgubil, marveč rešil 100.000 gld., katere je potlej za šolo podaril, če ravno je stavbo sam nadzoroval. Stavil pa je pogoj, da mora ljudska šola biti nekako napol nemška, meščanska pa popolnoma nemška. Mož je bil postal v tej dobi nemškega mišljenja; zakaj bil je nemški deželni in državni poslanec, ki je stal pod strogim vplivom svojih nemških tovarišev, ki so bili: Dežman, Suppan, Schaffer in dr. Da je na zunaj (v srcu morebiti ne, ker je bil blage čudi) kazal Hočevar jako nemške lice, za to so skrbeli nemški okrajni glavarji, nemški šolski nadzorniki; od nemštva ga pa tudi njegova boljša polovica ni odvrčala in tudi hišni prijatelj, sicer blagi duhovnik Knave, ne. (Dalje)